

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/5

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2024/14797

Karar No. 2025/673

Tarihi: 20.01.2025

- **İŞKOLU TESPİT DAVASI GÖRÜLÜRKEN BİR BAŞKA DAVACININ AÇMIŞ OLDUĞU İŞKOLU TESPİT DAVASININ SONUÇLANARAK KESİNLEŞMESİ**
- **MAHKEMECE KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞI YÖNÜNDE KARAR VERİLMESİNİN GEREKTİĞİ**

ÖZETİ Bir başka davacı tarafından aynı işkolu tespit kararının iptali ve işyerinin genel işler işkoluna girdiğinin tespiti talebi ile açılan dava kabul edilmekle ve temyiz konusu eldeki davanın karar tarihinden önce kesinleşmekle, somut uyuşmazlık yönünden davanın konusuz kaldığı kabul edilmelidir. Nitekim, inceleme konusu davada iptaline hükmedilecek bir işkolu tespit kararı da artık mevcut değildir. Bu itibarla, Mahkemece karar verilmesine yer olmadığı yönünde hüküm tesisi gerekirken, yazılı şekilde verilen karar isabetsizdir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı Bakanlığın 01.07.2020 tarih ve 31172 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2020/71 Karar No.lu işkolu tespit kararında, dava dışı Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi belediye şirketi olan davalı Med Kentsel Sos. Hiz. San. Tic. AŞ'ye (Med Şirketi) ait 1074652.021 ve 1074624.021 Sosyal

Güvenlik Kurumu (SGK) sicil numaralı işyerlerinde yapılan işlerin İşkolları Yönetmeliği'nin 19 sıra numaralı savunma ve güvenlik işkolunda, 1074788.021 ve 1074906.021 SGK sicil numaralı işyerlerinde yapılan işlerin ise İşkolları Yönetmeliği'nin 10 sıra numaralı ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar işkolunda yer aldıkları yönünde tespitle bulunulduğunu, söz konusu Belediye Şirketine ait işyerlerinin belediye hizmetlerini yürütmek için kurulduğunu, şirketin yönetim ve denetiminin dava dışı belediyede olduğunu, ister Belediye ister Belediye Şirketi tarafından yerine getirilsin esas olanın sunulan hizmetin yani asıl işin niteliği olduğunu, işkolu tespitine konu Med Şirketine ait işyerlerinde yapılan asıl ve yardımcı işlerin dava dışı Belediye adına yürütüldüğünü ve İşkolları Yönetmeliği'nin 20 sıra numaralı genel işler işkolunda yer aldığını belirterek davalı Şirkete ait 1074652.021, 1074624.021, 1074788.021 ve 1074906.021 SGK sicil numaralı işyerlerine ilişkin işkolu tespit kararının iptaline ve söz konusu işyerlerinde yürütülen faaliyetin İşkolları Yönetmeliği'nin 20 sıra numaralı genel işler işkolunda yer aldığının tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Özel Güvenlik ve Koruma İşçileri Sendikası vekili cevap dilekçesinde; davalı Şirketin 1074652.021 ve 1074624.021 SGK sicil numaralı işyerlerinde yürütülen faaliyetlerin savunma ve güvenlik işkolunda yer aldığını, söz konusu işyerlerinin girdiği işkolunu belirlemek için bağımsız işyerleri olarak kurulmuş dava konusu işyerlerindeki nihai mal veya hizmet üretiminin belirlenmesi gerektiğini, ülkemizdeki toplu iş hukuku uygulamasında işkolu tespiti yapılırken birim olarak işyerinin esas alınması ilkesinin benimsendiğini, işkollarının kapsamı belirlenirken belediye hizmetleri kapsamındaki işlerinin genel işler işkolunda sayılması gerektiğini, belediyenin veya bağlı şirketlerinin yaptığı her işin belediye hizmeti olarak kabul edilemeyeceğini, bir işyerinde yürütülen asıl işe yardımcı işlerin asıl işin girdiği işkolundan sayılması durumunun işyeri kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini, iki ayrı işyeri olması durumunda asıl iş yardımcı iş ilişkisinden bahsedilemeyeceğini, işverenin belediye şirketi olmasının, yapılan her işin belediye hizmeti olduğu sonucunu doğurmayacağını belirterek davanın reddini istemiştir.

2. Davalı Güvenlik ve Savunma İşçileri Sendikası vekili davaya cevap dilekçesinde; davalı Şirketin 1074652.021 ve 1074624.021 SGK sicil numaralı işyerlerinde yürütülen faaliyetlerin savunma ve güvenlik işkolunda yer aldığını, belediyeye ait binaların özel güvenlik işlerini yürütmenin niteliği itibarıyla asıl işten farklı olduğunu, davalı Şirket ile Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi arasında yapılan sözleşmeye göre Belediyeye ait hizmet binalarının özel güvenlik faaliyetlerinin davalı Şirket tarafından yerine getirildiğini ve bu faaliyetin belediye hizmeti olarak kabul edilemeyeceğini, özel güvenlik faaliyetinin belediye tarafından doğrudan yürütülen bir faaliyet olmadığını, denetim ve yönetim yetkisinin Belediyede olmasının Şirkette özel güvenlik faaliyeti yürütüldüğü gerçeğini değiştirmediğini

belirterek davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

3. Davalı Türkiye Harb Sanayii, Savunma ve Güvenlik Çalışanları Sendikası vekili cevap dilekçesinde; davada müvekkili aleyhine olan iddiaları kabul etmediklerini savunarak davanın reddi ile yargılama giderleri ile vekâlet ücretinin karşı tarafa yüklenmesine karar verilmesini istemiştir.

4. Davalı Bakanlık vekili cevap dilekçesinde; davanın hak düşürücü sürede açılmadığını, Bakanlıkça yapılan incelemede; Med Şirketine ait 1074788.021 SGK sicil numaralı işyerinde yapılan işin mahiyetinin ağırlıklı olarak eğitim faaliyeti olduğu, 1074906.021 SGK sicil numaralı işyerinde Şirketin kendi bünyesindeki temizlik, insan kaynakları, muhasebe işlerinin yerine getirildiği, bu nedenle yapılan işlerin İşkolları Yönetmeliği'nin 10 sıra numaralı ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar işkolunda yer aldığını, 1074652.021 ve 1074624.021 SGK sicil numaralı işyerlerinde Belediye ile yapılan hizmet alım sözleşmelerine istinaden özel güvenlik faaliyetlerinin yürütüldüğünü, bu nedenle yapılan işlerin İşkolları Yönetmeliği'nin 19 sıra numaralı savunma ve güvenlik işkolunda yer aldığını, Bakanlığın tespitinin hukuka uygun olduğunu belirterek davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

5. Davalı Med Şirketi vekili cevap dilekçesinde; davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

6. Diğer davalılar davaya cevap vermemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın konusuz kaldığından karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı Bakanlık ve davalı Med Şirketi vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davalıların istinaf başvurularının kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararı kaldırılarak kurulan yeni hükümle davanın kesin hüküm nedeniyle dava şartı yokluğundan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde;

1. Dava şartlarının tam olduğunu ve istinaf kararının hukuki açıdan isabetli olmadığını,

2. Dava konusu işyerleri genel işler işkolunda yer aldığından dava konusu işkolu tespiti kararının iptali gerektiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuzmazlık, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 4 ve 5. maddeleri kapsamında işkolu tespitine itiraz istemine ilişkindir.

1. 6356 sayılı Kanun'un 3. maddesine göre sendikalar, kuruldukları işkolunda faaliyette bulunur.

6356 sayılı Kanun'un "İşkolları" kenar başlıklı 4. maddesi şu şekildedir:

"(1) İşkolları bu Kanuna ekli (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

(2) Bir işyerinde yürütülen asıl işe yardımcı işler de, asıl işin girdiği işkolundan sayılır.

(3) Bir işkoluna giren işler, işçi ve işveren konfederasyonlarının görüşü alınarak ve uluslararası normlar göz önünde bulundurularak Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir."

6356 sayılı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir: "...Bir işyerinin girdiği işkolunu bu işyerinde yürütülen asıl işe göre belirlenir. İşyerindeki yardımcı işler de asıl işin dâhil olduğu işkolundan sayılır. Bir işyerinde yürütülen yardımcı işin alt işveren tarafından üstlenilmesi halinde, bu iş artık asıl işveren yönünden yardımcı iş olarak kabul edilemez. Bu işler alt işveren bakımından asıl iş kabul edilir ve işkolu buna göre belirlenir. ..."

6356 sayılı Kanun'un "İşkolunun tespiti" kenar başlıklı 5. maddesi ise şöyledir:

"(1) Bir işyerinin girdiği işkolunun tespiti Bakanlıkça yapılır. Bakanlık, tespit ile ilgili kararını Resmî Gazete'de yayımlar. Bu tespite karşı ilgililer, kararın yayımından itibaren on beş gün içinde dava açabilir. Mahkeme iki ay içinde kararını verir. (Ek cümle: 12/10/2017-7036/29 md.) Karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi iki ay içinde kararını verir. (Değişik cümle: 12/10/2017-7036/29 md.) Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtay, uyuşmazlığı iki ay içinde kesin olarak karara bağlar.

(2) Yeni bir toplu iş sözleşmesi için yetki süreci başlamış ise işkolu değişikliği tespiti bir sonraki dönem için geçerli olur. İşkolu tespit talebi ve buna ilişkin açılan davalar, yetki işlemlerinde ve yetki tespit davalarında beketici neden sayılmaz.

(3) İşkolu değişikliği yürürlükteki toplu iş sözleşmesini etkilemez.

İnceleme konusu davada, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 01.07.2020 tarihli ve 31172 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2020/71 Karar No.lu işkolu tespit kararına göre davalı Med Şirketine ait olan 1074788.021 SGK sicil numaralı işyerinde yapılan işin mahiyetinin ağırlıklı olarak eğitim faaliyeti olduğu, 1074906.021 SGK sicil numaralı işyerinde Şirketin kendi bünyesindeki temizlik, insan kaynakları, muhasebe işlerinin yerine getirildiği, bu nedenle yapılan işlerin İşkolları Yönetmeliği'nin 10 sıra numaralı ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar işkolunda yer aldığı, 1074652.021 ve 1074624.021 SGK sicil numaralı işyerlerinde Belediye ile yapılan hizmet alım sözleşmelerine istinaden özel güvenlik faaliyetlerinin yürütüldüğü, bu nedenle yapılan işlerin İşkolları Yönetmeliği'nin 19 sıra numaralı savunma ve güvenlik işkolunda yer aldığına dair işkolu tespit kararı verilmiştir. Davacı Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası ise tespit konusu işyerlerinin genel işler işkolunda yer aldığını iddia etmektedir.

Dosya içeriğinden, dava dışı Tüm Belediye ve Genel Hizmet İşçileri Sendikası tarafından aynı işkolu tespit kararının iptali talebi ile dava açıldığı ve Diyarbakır 1. İş Mahkemesinin 2020/269 Esas, 2022/250 Karar sayılı kararıyla

işkolu tespitinin iptali ile dava konusu işyerlerinin genel işler işkolunda yer aldığı tespit yönünde karar verilerek davanın kabul edildiği, bu kararın istinaf edilmesi üzerine Diyarbakır Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesince verilen 2022/2457 Esas, 2022/1926 Karar sayılı başvurunun esasan reddine ilişkin kararın Dairemizin 25.01.2023 tarih ve 2023/1128 Esas, 2023/1320 Karar sayılı ilâmı ile düzeltilerek onandığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan maddi ve hukuki olgular karşısında, Bölge Adliye Mahkemesi kararının aksine kesinleşen davanın tarafları ile eldeki davanın taraflarının aynı olmadığı anlaşılmaktadır. Bir başka davacı tarafından aynı işkolu tespit kararının iptali ve işyerinin genel işler işkoluna girdiğinin tespiti talebi ile açılan dava kabul edilmekle ve temyiz konusu eldeki davanın karar tarihinden önce kesinleşmekle, somut uyuşmazlık yönünden davanın konusuz kaldığı kabul edilmelidir. Nitekim, inceleme konusu davada iptaline hükmedilecek bir işkolu tespit kararı da artık mevcut değildir. Bu itibarla, Mahkemece karar verilmesine yer olmadığı yönünde hüküm tesisi gerekirken, yazılı şekilde verilen karar isabetsizdir.

Belirtilen sebeplerle 6356 sayılı Kanun'un 5/1 hükmü uyarınca, hükmün bozulmak suretiyle ortadan kaldırılması ve aşağıdaki gibi karar verilmesi gerekmektedir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının **BOZULMASINA,**

1. Dava konusuz kaldığından **KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,**

2. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Tarife'ye göre 30.000,00 TL vekâlet ücretinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

3. Alınması gereken 615,40 TL harçtan peşin yatırılan 54,40 TL harcın mahsubu ile bakiye 561,00 TL harcın davalı Bakanlık harçtan muaf olduğundan diğer davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak Hazineye gelir kaydına,

4. Davacı tarafından yatırılan 738,00 TL istinaf yoluna başvurma harcı ve 2.107,80 TL temyiz yoluna başvurma harcı olmak üzere toplam 2.845,80 TL harcın Bakanlık harçtan muaf olduğundan diğer davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine, davacının yatırdığı 269,85 TL istinaf karar harcının istek hâlinde davacıya iadesine,

5. Davacının sarf ettiği toplam 4.325,00 TL yargılama giderinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine, davalıların yaptığı yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına,

6. Kullanılmayan gider avanslarının karar kesinleştiğinde taraflara iadesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

20.01.2025 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.